

MIROVINSKI VODIČ

hzmo

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

GODINA X., KOLOVOZ 2013., BROJ 5

**PRIOLOG
HRVATSKOM
UMIROVLJENIČKOM
LISTU**

SADRŽAJ

- Iz izvješća o radu i poslovanju HZMO-a za 2012.
- Podnošenje zahtjeva za mirovinu u Europskoj uniji
- Ponovno određivanje mirovine
- Statistika

IZ IZVJEŠĆA O RADU I POSLOVANJU HZMO-a ZA 2012.

Poslovi iz mjerodavnosti HZMO-a u protekloj godini obavljali su se u skladu s propisima i Financijskim planom Zavoda za 2012. godinu i prema Programu rada koje je donijelo Upravno vijeće Zavoda.

U 2012. nastavljen je trend rasta broja korisnika mirovina i pada broja osiguranika, pa je u Zavodu bilo evidentirano 1,218 milijuna korisnika i 1,433 milijuna osiguranika, tako da je omjer između te dvije skupine iznosio 1 : 1,18, što je do sada najniži zabilježeni omjer broja umirovljenika i osiguranika u RH.

Ukupni prihodi Zavoda iznosili su 35,700 milijardi kn, a rashodi 35,731 milijardi kn.

Prosječna mirovina ostvarena prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, za prosinac 2012., umanjena za porez i porez, iznosila je 2.184,15 kn, a udjel te mirovine u prosječnoj neto plaći u RH iznosio je 39,81%, dok je prosječna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila 2.405,29 kn ili 43,84% prosječne neto plaće.

Prosječna starosna mirovina iznosila je 2.391,81 kn (43,66% neto plaće), dok je prosječna starosna mirovina, bez mirovina ostvarenih prema međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju, iznosila 2.724,46 kn (49,65% prosječne neto plaće). U međunarodnim se publikacijama kao prosječna mirovina najčešće navodi prosječna starosna mirovina za puni radni vijek radnika i samostalnih profesija. Prema navedenim kriterijima, starosna mirovina određena na temelju mirovinskog staža od 40 i više godina na dan 31. prosinca 2012. iznosi prosječno 3.960,79 kn, odnosno 69,72% prosječne neto plaće.

Osim mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti, Zavod provodi i postupke ostvarivanja prava na doplatu za djecu. U 2012. doplatak za djecu koristilo je prosječno 206 110 korisnika, za prosječno 386 516 djece. Doplatak za djecu iznosio je prosječno 368,41 kn po djetetu, a za njegovo financiranje u 2012. utrošeno je ukupno 1,709 milijardi kn.

Zajedno s neriješenim predmetima iz prethodnog razdoblja, u Zavodu je u 2012. ukupno bilo na rješavanju 514 606 zahtjeva o pravima iz mirovinskog osiguranja (tuzemno i inozemno osiguranje) i doplatka za djecu, od kojih su riješena 462 964 zahtjeva ili 89,96%. Navedene poslove Zavod je obavio s 4,4% manje zaposlenih nego u 2011. - na kraju 2011. u Zavodu je bilo 3 139 zaposlenih, a na kraju 2012. godine 130 manje, odnosno 3 009.

PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA MIROVINU U EUROPSKOJ UNIJI

Zahtjev za mirovinu građanin EU podnosi u državi u kojoj živi ili u kojoj je posljednjom radio, a ta je država onda odgovorna za obradu zahtjeva i prikupljanje podataka iz svih zemalja u kojima je osoba radila.

HZMO je na temelju Zakona o provedbi uredbi EU za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti nadležan za tri područja:

- za mirovine
- za doplatak za djecu i
- za određivanje zakonodavstva države članice na osobe koje se kreću u EU.

Za umirovljenika koji je svoj radni vijek proveo radeći u više država članica EU mirovina će ovisiti o uplati doprinosa tijekom radnog vijeka. Ako nikada nije radio u zemlji u kojoj trenutno živi umirovljenik se treba javiti nadležnim institucijama države u kojoj je zadnji put odrađivao radni staž.

Doplatak za djecu do sada je bilo moguće ostvariti samo u nacionalnim uvjetima prema Zakonu o doplatku za djecu i on se nije mogao isplaćivati u inozemstvo. Sada će se u slučajevima u kojima je obitelj povezana radom ili prebivalištem s više država članica EU na doplatak za djecu primjenjivati uredbi EU, uz mogućnost zbrajanja razdoblja prebivališta za uvjet od tri godine prebivališta i mogućnost isplate u inozemstvo.

Određivanje mjerodavnog zakonodavstva odnosi se na situacije kada se poslodavac nalazi u jednoj državi, a radnik, državni službenik, pomorac ili transportno osoblje u drugoj državi članici, ili kada samozaposlena osoba obavlja djelatnost u jednoj državi, a privremeno obavlja poslove u drugoj državi članici. Uredba određuje pravilo da se na jednu osobu u određenom razdoblju primjenjuje zakonodavstvo samo jedne države članice, pa će HZMO donositi odluke o primjeni hrvatskog zakonodavstva prema pravilima određenim uredbama. Inače, za taj dio je do 30. lipnja bio nadležan, prema dvostranim ugovorima o socijalnom osiguranju HZZO, a od 1. srpnja 2013. nadležan je HZMO.

PONOVNO ODREĐIVANJE MIROVINE

Pitanje

Ostvario sam pravo na starosnu mirovinu, a kada sam započeo obavljati samostalnu djelatnost isplata mirovine je obustavljena. Budući da sam uplaćivao doprinose imam li pravo na ponovno određivanje mirovine?

Odgovor

Pravo na novo određivanje starosne mirovine ima korisnik starosne mirovine (članak 90. ZOMO koji se primjenjuje od 1.1. 1999.) koji navršni najmanje jednu godinu staža osiguranja nakon priznanja prava na starosnu mirovinu. Nova mirovina određuje se na temelju ukupno navršenog mirovinskog staža i ostvarenih vrijednosnih bodova prije i poslije ostvarivanja prava na starosnu mirovinu.

INFOTELEFONI (DOSTUPNI RADNIM DANOM OD 8 DO 16 SATI): 0800 63 63 63 (BESPLATNI BROJ) | 01 - 48 91 666

PREGLED BROJA KORISNIKA I PROSJEČNIH SVOTA MIROVINA U SRPNJU 2013.

VRSTE MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA U KUNAMA UMANJENA ZA POREZ I PRIREZ
I. KORISNICI MIROVINA PREMA ZAKONIMA O MIROVINSKOM OSIGURANJU*		
starosna	507547	2.447,57
invalidska	242333	1.965,48
obiteljska	236273	1.868,68
UKUPNO	1127587	2.205,68
II. HRVATSKA VOJSKA , prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba (DVO, PS i OSO)		
starosna	2449	4.662,79
invalidska	8821	3.185,01
obiteljska	731	3.601,91
UKUPNO	12001	3.511,97
III. KORISNICI MIROVINA KOJIMA JE MIROVINA ODREĐENA PREMA ZAKONU O PRAVIMA HRVATSKIH BRANITELJA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI		
Najniža mirovina (čl. 31. st. 3. ZOPHBDR-a)**	443	2.424,52
invalidska	58401	5.063,37
obiteljska	13952	6.785,97
UKUPNO	72796	5.377,47
IV. KORISNICI MIROVINA OSTVARENIH PREMA UGOVORU IZMEĐU REPUBLIKE HRVATSKE I BOSNE I HERCEGOVINE O SURADNJI NA PODRUČJU PRAVA STRADALNIKA RATA U BOSNI I HERCEGOVINI KOJI SU BILI PRIPADNICI HRVATSKOG VIJEĆA OBRANE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI - HVO (NN, broj 2/06.)		
invalidska	6348	2.788,47
obiteljska	589	3.091,19
UKUPNO	6937	2.814,17
SVEUKUPNO (I+II+III+IV)	1219321	2.411,36

NAPOMENA: * Prosječne mirovine (I.-IV.) umanjene su za porez i prirez prema Zakonu o porezu na dohodak (NN, br.177/04.), osim obiteljskih mirovina prema članku 9. stavku 1. točki 7. i članku 53. stavku 2.

Od obrade mirovina za lipanj 2010. (isplata u srpnju) primijenjen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 80/10.), a od obrade mirovina za veljaču 2012. (isplata u ožujku) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak (NN, br. 22/12.).

** Najniža mirovina priznata prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji (NN, br.174/04.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2005.

KORISNICI MIROVINA I VISINE MIROVINA, PREMA VRSTAMA MIROVINA U SRPNJU 2013.

SKUPINE SVOTA MIROVINA	M I R O V I N A							
	UKUPNO		STAROSNA		INVALIDSKA		OBITELJSKA	
	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA	BROJ KORISNIKA	PROSJEČNA MIROVINA
0	1	2	3	4	5	6	7	8
do - 500,00	89744	238,37	55209	230,84	18412	257,63	16123	242,14
500,01 - 1.000,00	98656	771,28	52010	763,02	18302	755,70	28344	796,52
1.000,01 - 1.500,00	131994	1.279,13	59434	1.283,79	34912	1.296,64	37648	1.255,53
1.500,01 - 2.000,00	239554	1.802,19	102643	1.798,60	73034	1.803,18	63877	1.806,82
2.000,01 - 3.000,00	313788	2.452,30	183199	2.480,99	66273	2.419,19	64316	2.404,70
3.000,01 - 4.000,00	161287	3.440,65	120192	3.452,22	22121	3.396,77	18974	3.418,47
4.000,01 - 5.000,00	58088	4.410,01	46549	4.412,25	6230	4.396,16	5309	4.406,62
5.000,01 - 6.000,00	20634	5.431,51	17267	5.441,91	1992	5.418,02	1375	5.320,45
6.000,01 - 7.000,00	8721	6.418,28	7741	6.416,79	755	6.433,55	225	6.418,30
7.000,01 - 8.000,00	3461	7.366,55	3148	7.370,76	273	7.298,94	40	7.496,99
veće od - 8.000,00	1660	8.979,52	1589	8.975,11	29	9.164,23	42	9.019,17
UKUPNO	1128276	2.205,63	648332	2.417,97	243523	1.967,16	236421	1.868,95

NAPOMENA: Od mirovine za siječanj 2012. (isplata u veljači) primijenjeni su zakoni: Zakon o dopuni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.), Zakon o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.) Zakon o dopuni Zakona o mirovinskom osiguranju (NN, br. 114/11.) i Zakon o dopuni Zakona o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje (NN, br. 114/11.).

NAKLADNIK:

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje - Središnja služba
A. Mihanovića 3, 10 000 ZAGREB
www.mirovinsko.hr

Za nakladnika: Srećko Vuković
Uređuje: Odjel za odnose s javnošću
Urednica: Maja Kos

Lektorica: Davorka Harasim
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168